

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 327/04-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. októbra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Václava Štefanca, bytom K., ktorou namieta porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom Okresného súdu Ružomberok v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 442/98, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Václava Štefanca o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. októbra 2004 doručená sťažnosť Václava Štefanca, bytom K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom Okresného súdu Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 442/98.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 16. septembra 1997 okresnému súdu návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode manželstva. Keďže okresný súd vo veci plynulo nekonal, podal sťažovateľ 11. novembra 2000 sťažnosť na prietáhy adresovanú jeho predsedovi. Prietáhy v označenom konaní predseda okresného súdu odôvodnil poukazom na nepriaznivú personálnu situáciu (nedostatok sudcov). Následne okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 5 C 442/98 z 15. júna 2001, ktorý bol na základe odvolania sťažovateľa uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 2019/01 z 10. apríla 2002 zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 5 C 442/98 z 28. októbra 2002 opätovne vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo účastníkov konania, avšak na základe odvolania odporkyne podaného proti tomuto rozsudku krajský súd uznesením sp. zn. 6 Co 127/03 z 23. júla 2003 rozsudok súdu prvého stupňa znovu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta aj spôsob, akým okresný súd vykonával v predmetnej veci dokazovanie, nesúhlasí so znaleckým posudkom na zistenie všeobecnej (trhovej) ceny vyporiadavanej nehnuteľnosti ani so spôsobom určenia výšky podielov účastníkov konania. V súvislosti s tým žiada o výklad § 150 Občianskeho zákonníka.

V závere sťažnosti sťažovateľ uviedol, že *„Celá správa z pojednávani bola nahratá na diktafon a mohla byť zmenená, na čo poukazujú v žiadosti hore uvedenej. Zistil som, že sa nedovolám žiadnej spravodlivosti, preto som pristúpil na rozsudok Okresného súdu v Ružomberku“*.

Z doložky právoplatnosti vyznačenej na pripojenom rozsudku okresného súdu sp. zn. 5 C 442/98 zo 14. júna 2004, ako aj zo zistenia ústavného súdu na okresnom súde vyplýva, že napadnuté konanie bolo právoplatne skončené 20. augusta 2004.

Sťažovateľ žiada ústavný súd, aby vo veci rozhodol týmto nálezom:

„1. Žiadam, aby Ústavný súd rozhodol a zaviazal Okresný súd v Ružomberku k úhrade 1.000.000,- Sk z dôvodu prietahu v konaní.

2. Nápravu pri výpovediach zo stání (pojednávani) a nechal účastníkov overiť pravosť zápisov podpismi.

3. Vždy pristupoval profesionálne a nediskriminoval žiadnu zo strán, bol nezávislý, ako mu to pripisuje sľub.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti upravené v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti pravidelne skúma aj to, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

1. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa zistil, že konanie, v ktorom malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, bolo právoplatne skončené 20. augusta 2004 po tom, keď ani jeden z účastníkov konania nenapadol rozsudok okresného súdu sp. zn. 5 C 442/98 zo 14. júna 2004 v zákonnej lehote odvolaním.

Ústavný súd poukazuje na účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ktorým je v zmysle jeho stabilnej judikatúry (napr. II. ÚS 26/95) odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu.

Vo veci sp. zn. I. ÚS 1/98 ústavný súd uviedol, že k vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu.

Ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu vrátane práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu tohto práva označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo (m. m. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, IV. ÚS 96/02, III. ÚS 189/04). Ak v čase prerokovania sťažnosti na ústavnom súde už nedochádza k porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľov. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo.

Keďže sťažovateľ namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v konaní, ktoré bolo 20. augusta 2004, t. j. pred doručením jeho sťažnosti ústavnému súdu (4. októbra 2004), právoplatne skončené, je zřejmé, že v čase predbežného prerokovania sťažnosti na ústavnom súde tvrdené porušovanie práv

sťažovateľa už netrvalo.

Tento skutkový stav bol so zreteľom na obsah sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na zmysel a účel ustanovenia čl. 48 ods. 2 ústavy základom pre záver ústavného súdu, že sťažnosť sťažovateľa je v tejto časti zjavne neopodstatnená. Z tohto dôvodu ju ústavný súd odmietol už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. Sťažovateľ napadol aj postup okresného súdu v označenom konaní najmä s ohľadom na vykonávanie dokazovania, neuvádzajúc pritom, ktoré základné práva alebo slobody mali byť týmto postupom porušené. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti skúmal jej zákonom predpísané náležitosti upravené v § 20 ods. 1 a § 50 zákona o ústavnom súde, ako aj prípadné dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Medzi tie podmienky konania, ktoré ústavný súd skúma pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti, patrí aj to, či je daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie a rozhodnutie, najmä či nie je iný súd než ústavný súd, ktorý je oprávnený a povinný rozhodovať o predmete sťažnosti zákonom ustanoveným postupom.

Citované ustanovenie čl. 127 ústavy limituje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k všeobecným súdom princípom subsidiarity, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Uvedený princíp sa nepochybne týka prípadov, v ktorých sa sťažovatelia ako účastníci súdneho konania môžu domáhať ochrany svojich základných práv alebo slobôd, k porušeniu ktorých malo dôjsť pochybením vo veci konajúceho súdu, využitím opravných prostriedkov, ktoré im na tento účel dáva k dispozícii zákon (v danom prípade Občiansky súdny poriadok).

Podľa § 201 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) môže účastník napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že túto možnosť nevyužil po tom, čo zistil, „... že sa nedovolám žiadnej spravodlivosti“. Sťažovateľ napriek tomu, že mal vedomosť o možnosti, ktorú mu poskytovala platná právna úprava, nenapadol označené rozhodnutie okresného súdu odvolaním a nevyužil možnosť dosiahnuť účinnú ochranu jeho základných práv priamo v konaní pred všeobecnými súdmi.

V tejto spojitosti treba pripomenúť, že ústavný súd považuje odvolanie ako riadny opravný prostriedok za účinný právny prostriedok ochrany základných práv a slobôd. Na základe podaného odvolania mohlo dôjsť predovšetkým k zrušeniu sťažnosťou napadnutého rozsudku (§ 221 OSP). V rozsahu svojho preskúmavacieho oprávnenia sa odvolací súd musí vyrovnáť s rovnakými skutkovými a právnymi argumentmi, ako sťažovateľ uvádza v konaní pred ústavným súdom.

Z uvedených dôvodov ústavný súd dospel k záveru, že vo veci sťažovateľa bol ešte iný súd (čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy), ktorý bol oprávnený a povinný rozhodovať o tom, či došlo alebo nedošlo k porušeniu jeho základných práv.

Vychádzajúc z týchto záverov ústavný súd nezistil žiaden ústavný dôvod na to, aby sa v tejto veci neriadil princípom subsidiarity svojej právomoci, ktorý je ustanovený v čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy, a preto po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol podľa § 25 uvedeného zákona pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K požiadavke sťažovateľa, aby mu ústavný súd podal výklad § 150 Občianskeho zákonníka, ústavný súd poznamenáva, že v rámci ústavou vymedzenej právomoci podáva podľa jej čl. 128 iba výklad ústavy alebo ústavného zákona (teda nie iného než ústavného zákona). Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom koncipuje toto konanie ako samostatné konanie a nepripúšťa možnosť, aby sa uskutočnilo ako súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom, teda ani v rámci konania o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou návrhu na rozhodnutie, ktorou sa sťažovateľka domáha jeho priznania, nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2004